PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN CAS D'AGRESSIÓ CAP AL PERSONAL DOCENT DE CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS D'ENSENYAMENTS NO UNIVERSITARIS DE LES ILLES BALEARS

Autoria

Coordinació

Servei de Prevenció de Riscs Laborals de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats

Servei de Prevenció de Riscs Laborals de Personal Docent:

- Antònia Genovard Abad, tècnica superior de prevenció
- Susanna Garau Franco, cap de la secció administrativa
- Antònia Mayol Ferrer, tècnica superior de prevenció
- Bàrbara Vicens Cler, psicòloga sanitària
- Rafel Castell Salvà, cap del Servei de Prevenció de Riscs laborals

Ismael Alonso Sánchez, director general de Personal Docent i Centres Concertats

Departament d'Inspecció Educativa:

- Catalina Mas Homar

Part social:

- Catalina Bibiloni i Morro (STEI)
- Raquel Evangelina Guzmán Ibarra (ANPE)
- Joan Crespí Ferrer (SIAU)
- Albert Bonnín Màdiko (UOB Ensenyament)
- Constantino Davia Ladrón i Aina Barrasa Marquet (UGT)

Carrer Gremi Sabaters, 68 2n B
07009 Palma (Pol. Son Castelló)
Tel. 971 17 60 37
prevencio@dgpdocen.caib.es

- María Ángeles Rivera Sánchez (USO)

Col·laboradors:

Antoni Tomas Mascaró

Javier del Molino Matamala

Revisors:

Antònia Serra Capó, cap del Departament de Planificació

Luis Riera Granel, cap del Servei Jurídic de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats

Carrer Gremi Sabaters, 68 2n B
07009 Palma (Pol. Son Castelló)
Tel. 971 17 60 37
prevencio@dgpdocen.caib.es

Índex de continguts

Justificació

Objectiu

Àmbit d'aplicació

Consideracions generals

Mesures de prevenció

Actuacions del docent en cas d'agressió

Activació del Protocol

Actuacions de la direcció general de personal docent i centres concertats

Actuacions del servei de prevenció de riscos laborals

Actuacions del Departament d'Inspecció Educativa

Actuacions dels delegats/des de prevenció de riscs laborals

Actuacions de la direcció del centre

Revisió i seguiment del protocol

Carrer Gremi Sabaters, 68 2n B
07009 Palma (Pol. Son Castelló)
Tel. 971 17 60 37
prevencio@dgpdocen.caib.es

1. Justificació

El 27 de febrer de 2023 se signà l'Acord Marc sobre mesures sociolaborals i de millores educatives, per al període 2023-2027, ratificat per Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023 (BOIB núm. 39, de 28 de març). Al punt 31 d'aquest Acord es preveu la negociació d'un protocol per a les agressions als docents, en el termini d'un any des de la signatura d'aquest Acord.

Per donar compliment a l'Acord i amb la finalitat prevenir i dissuadir possibles agressions als docents que ocorren a centres de les Illes Balears, és necessària l'aprovació d'un protocol que articuli les actuacions destinades a protegir els docents en front d'aquestes situacions.

2. Objectiu

Aquest protocol pretén articular els mecanismes de protecció, assessorament, assistència i suport al personal docent que exerceix les seves funcions en l'àmbit de l'ensenyament públic no universitari.

3. Àmbit d'aplicació

3.1. Aquest protocol s'aplicarà a aquelles agressions comeses dins o fora del centre educatiu per part de l'alumnat o persones que tenguin relació amb ell, contra el personal docent que presta els seus serveis en centres d'ensenyament públic no universitari de les Illes Balears o contra els seus béns, sempre que es produeixin com a conseqüència directa de l'exercici legítim de les seves funcions.

3.2. En cas d'agressions entre personal docent o entre personal docent i altres treballadors del centre, s'aplicarà el Procediment de Conflictes Interpersonals.

4. Consideracions generals

4.1 Definició d'agressió: s'entén per agressió qualsevol amenaça, abús verbal o físic, intimidació, atac físic, coacció o atac sexual.

4.2. Es consideren incloses dins aquest protocol, entre d'altres i sense ànim d'exhaustivitat, les conductes següents:

- Conductes presumptament constitutives de delicte de lesions.

- Conductes presumptament constitutives d'un delicte contra la llibertat: amenaces i coaccions.
- Conductes presumptament constitutives d'un delicte contra l'honor: calúmnies i injúries.
- Conductes presumptament constitutives d'un delicte contra el patrimoni.
- Violència digital a l'entorn escolar, els actes d'assetjament, fustigació, amenaces, insults, vulneració de dades i informació privada, divulgació de dades apòcrifes, missatges d'odi, difusió de contingut sexual sense consentiment, textos, fotografies, vídeos i/o assumptes personals o altres impressions gràfiques o sonores.

4.3. Es prestarà especial atenció quan les conductes abans esmentades puguin ser presumptament constitutives d'un delicte d'odi, per promoure o incitar, directament o indirectament, odi, hostilitat o violència contra una persona per raó de la seva pertinença a un grup, per motius racistes, antisemites, anti-gitanos o altres referents a la ideologia, religió o creences, situació familiar, pertinença a una ètnia, raça o nació, pel seu origen nacional, el seu sexe, orientació o identitat sexual, per raons de gènere, aporofòbia, malaltia o discapacitat, o per motius lingüístics.

4.4. El fet que l'acte d'agressió sigui realitzat per una persona inimputable no impedirà l'activació del protocol.

5. Mesures de prevenció

5.1. Avaluació de riscs i mesures de seguretat

Des del Servei de Prevenció de Riscs Laborals de Personal Docent, es recull en l'avaluació de riscs dels llocs de treball el risc d'agressions. Des d'aquest servei es col·labora amb la direcció dels centres en el disseny i la implantació de mesures preventives.

En aquells llocs de treball on es pugui considerar necessària la implantació de mesures de seguretat addicionals (implantació d'elements de seguretat activa o passiva al centre com poden ser vigilants de seguretat, sistemes d'alarma, videovigilància, etc.), la direcció del centre consultarà amb la Direcció General de Planificació i Gestió Educatives per estudiar la seva viabilitat.

5.2. Sensibilització i divulgació

Dins la formació i informació inicial de riscs laborals que reben els treballadors docents s'inclou el risc d'agressions, i s'hi afegirà la divulgació de l'existència d'aquest protocol.

5.3. Formació per als docents

Per abordar de manera integral el problema de les agressions, és important desenvolupar un procés de formació específic adreçat als docents sobre el maneig de les situacions conflictives, per adquirir les habilitats necessàries que permetin afrontar situacions de risc, gestió de l'estrès i actuacions de control dins l'ambient de treball.

El disseny de la formació sobre prevenció i actuació en cas d'agressions als docents, ha de recaure en el Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Conselleria d'Educació i Universitats, coordinant-se amb el Servei de Formació Permanent del Professorat.

Objectius:

- Analitzar la relació dels docents amb l'alumnat i les famílies respecte de situacions agressives i de conflicte.
- Debatre sobre estratègies de millora a desenvolupar per ser capaços de donar una resposta adequada davant situacions de conflicte i agressives.
- Entrenar les habilitats bàsiques en la relació ensenyament-aprenentatge per aconseguir una atenció més eficaç en aquestes situacions.
- Aprofitar les bones pràctiques desenvolupades als centres educatius.

6. Actuacions del docent en cas d'agressió

Malgrat les mesures preventives i dissuassòries, si es produeix una situació d'agressió a un docent, es recomana que la persona agredida realitzi les següents actuacions:

1. Inicialment, de forma interna al lloc dels fets, i sempre que sigui possible:

- Mantenir la calma.

- Tractar de contenir la situació informant l'agressor/a de les conseqüències que la seva conducta inadequada pot comportar i mantenint una distància de seguretat.
- Sol·licitar la presència d'un company/a proper/a per acabar amb la situació de violència i que serveixi de testimoni dels fets.
- Recopilar proves i identificar testimonis dels fets.
- Informar l'equip directiu de la situació d'agressió.

2. Sol·licitud d'ajuda externa.

En el cas que, malgrat els intents de dissuadir l'agressor o agressors, la situació de violència persisteixi, es passarà a reclamar ajuda immediata als Cossos i Forces de Seguretat (Policia tutor, Policia Local, Policia Nacional o Guàrdia Civil) o al 112 perquè es personin en el centre o lloc on s'estiguin desenvolupant els fets que han motivat l'actuació.

3. Assistència mèdica.

En el cas d'agressió física o presumpció de lesions o que l'estat emocional ho requereixi, el docent agredit es dirigirà, acompanyat d'algun membre de l'equip directiu o de qualsevol company/a del centre, al corresponent PAC d'Atenció primària o al Servei d'Urgències Hospitalari, on es procedirà al reconeixement i a les actuacions pertinents, per part dels facultatius dels serveis mèdics. Es sol·licitarà el comunicat de lesions.

4. Denúncia davant l'òrgan competent.

El docent agredit, si ho considera oportú, denunciarà els fets davant l'òrgan competent (jutjat, policia, etc).

7. Activació del protocol

1. La persona agredida pot posar els fets en coneixement de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats mitjançant l'eina de comunicació telemàtica (NADIB), a l'efecte que realitzi les actuacions a què fa referència l'apartat 8.

Es podrà accedir al NADIB a través de la pàgina web de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats (Annex 1).

2. En el cas que qualsevol membre de l'equip directiu tingui coneixement dels fets informarà el Departament d'Inspecció Educativa. A més, oferirà la possibilitat de posar en coneixement de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats els fets mitjançant la notificació al NADIB a la persona agredida.

3. En cas que el Departament d'Inspecció Educativa tingui coneixement dels fets n'informarà el director del centre educatiu. A més, oferirà la possibilitat de posar en coneixement de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats els fets mitjançant la notificació al NADIB a la persona agredida.

4. Qualsevol persona que tingui coneixement d'una situació d'agressió, pot posar-ho en coneixement del director o directora del centre o, en cas d'absència, d'un altre membre de l'equip directiu. També pot optar per comunicar-ho al Departament d'Inspecció Educativa.

8. Actuacions de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats

1. Recepció de la notificació (NADIB) i contacte amb el docent agredit.

Un cop rebuda la notificació, el tècnic designat per la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats es posarà en contacte amb el docent agredit per oferir-li suport, assessorament i informació sobre les passes a seguir.

2. Informació i assessorament.

a) El tècnic informarà el personal afectat sobre la possibilitat de rebre atenció psicològica per l'Àrea de Psicologia del Servei de Prevenció de Riscs Laborals de personal docent

b) El tècnic l'informarà sobre la possibilitat de denunciar l'agressió davant els Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, el Ministeri Fiscal o els jutjats d'instrucció si el docent no ho ha fet anteriorment.

c) El tècnic oferirà al docent agredit assessorament sobre assistència jurídica, segons el que s'estableix en l'art 115.1*d)* de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la Funció Pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

d) El tècnic valorarà, depenent de la gravetat dels fets, el trasllat de la informació als serveis jurídics i aquests, si és procedent, a l'Advocacia de la Comunitat Autònoma.

3. Contacte amb el centre educatiu.

   El tècnic ha de contactar amb l'equip directiu del centre educatiu a l'efecte que aquest notifiqui l'agressió com a accident en acte de servei al Servei de Prevenció de Riscos Laborals.

4. Trasllat de la informació.

   El tècnic responsable donarà trasllat de la informació, de manera simultània, al Servei de Prevenció de Riscs Laborals, al Departament d'Inspecció Educativa i als delegats de prevenció.

   A aquests efectes, correspon al SPRL informar el tècnic responsable de la identitat i de les dades de contacte actualitzades dels delegats de prevenció.

5. Seguiment i conclusions.

   Aquest professional realitzarà un informe de seguiment i de finalització del procés de cada una de les agressions notificades.

   A aquest efecte, sol·licitarà els informes i la documentació que estimi oportunes al director del centre, al Departament d'Inspecció Educativa i al Servei de Prevenció de Riscos Laborals.

6. L'interessat pot desistir de la notificació NADIB en qualsevol moment posterior a la notificació dels fets realitzant una comunicació per escrit a la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats.

9. Actuacions del servei de prevenció de riscos laborals

1. Comprovar que els accidents de treball comunicats tenen la corresponent comunicació mitjançant el NADIB. Si no s'ha fet, comunicar l'agressió al tècnic encarregat perquè es posi en contacte amb el docent agredit i l'informi sobre

la possibilitat d'activar aquest protocol mitjançant la notificació de l'agressió a través del NADIB. Si hi ha una comunicació al NADIB que no té la corresponent comunicació com a accident de treball del centre educatiu com a accident, reclamar-la.

2. Investigar i registrar la causa de l'accident / incident i dur a terme la coordinació amb el Departament d'Inspecció Educativa del cas.
3. Coordinar la implantació de les mesures preventives indicades en aquest mateix protocol.
4. Donar suport al docent agredit i oferir-li suport mèdic, psicològic i avaluació tècnica específica si cal.
5. Informar de les agressions comunicades a la Comissió Paritària en sessió ordinària, i convocar sessió extraordinària en els casos d'agressions greus.
6. Col·laborar amb els altres departaments implicats.

10. Actuacions del Departament d'Inspecció Educativa

1. Posar-se en contacte, si escau, amb les parts implicades i amb l'equip directiu del centre per realitzar la investigació dels fets motiu de la comunicació. Si ho considera adient, es personarà en el centre on s'hagi produït l'agressió.
2. En cas de conèixer de forma directa una situació d'agressió al personal docent, ha d'informar a la persona agredida sobre la possibilitat de comunicar l'agressió mitjançant la notificació NADIB.
3. Donar suport als departaments implicats en el procediment.

11. Actuacions dels delegats/des de prevenció de riscs laborals

1. Assabentats dels casos d'agressions, podran acudir als centres educatius per assessorar els docents agredits i acompanyar-los en les fases que preveu el protocol, a petició dels afectats.
2. En cas de rebre directament notificació d'una situació d'agressió al personal docent, ha d'informar a la persona agredida sobre la possibilitat de comunicar l'agressió mitjançant la notificació NADIB.

12. Actuacions de la direcció del centre

1. Notificar l'agressió com a accident laboral al Servei de Prevenció.
2. Demanar al docent agredit si ha fet la comunicació de l'agressió a la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats. En cas que no ho hagi fet, l'informarà sobre la possibilitat de comunicar-la mitjançant la notificació NADIB.
3. Col·laborar amb el Servei de Prevenció i el Departament d'Inspecció Educativa en la investigació dels fets.
4. Informar-ne les famílies de l'alumnat implicat, si la persona agressora és un alumne.
5. Comunicar els fets a la Comissió de Convivència i Coeducació per al seu coneixement i, si cal, possibles actuacions.
6. Aplicar mesures disciplinàries si l'agressor/a és un alumne/a del centre. En aquest cas, es procedirà a l'adopció de les mesures disciplinàries pertinents en funció del que s'estableix en les normes d'organització, funcionament i convivència del centre (NOFIC), i el que estableix el Decret 121/2010 de 10 de desembre pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.
7. En el cas de docents que presten serveis en unitats administratives, les actuacions previstes en aquest apartat les durà a terme el cap d'equip, el cap de Servei o el cap de Departament del qual depengui.

13. Revisió i seguiment del protocol

Aquest protocol serà revisat per la Comissió Paritària al cap de dos anys des de la seva publicació.

Annex 1. Notificació d'Agressions a Docents de les Illes Balears (NADIB)

Annex 2. Diagrama de flux d'actuació adaptat al protocol

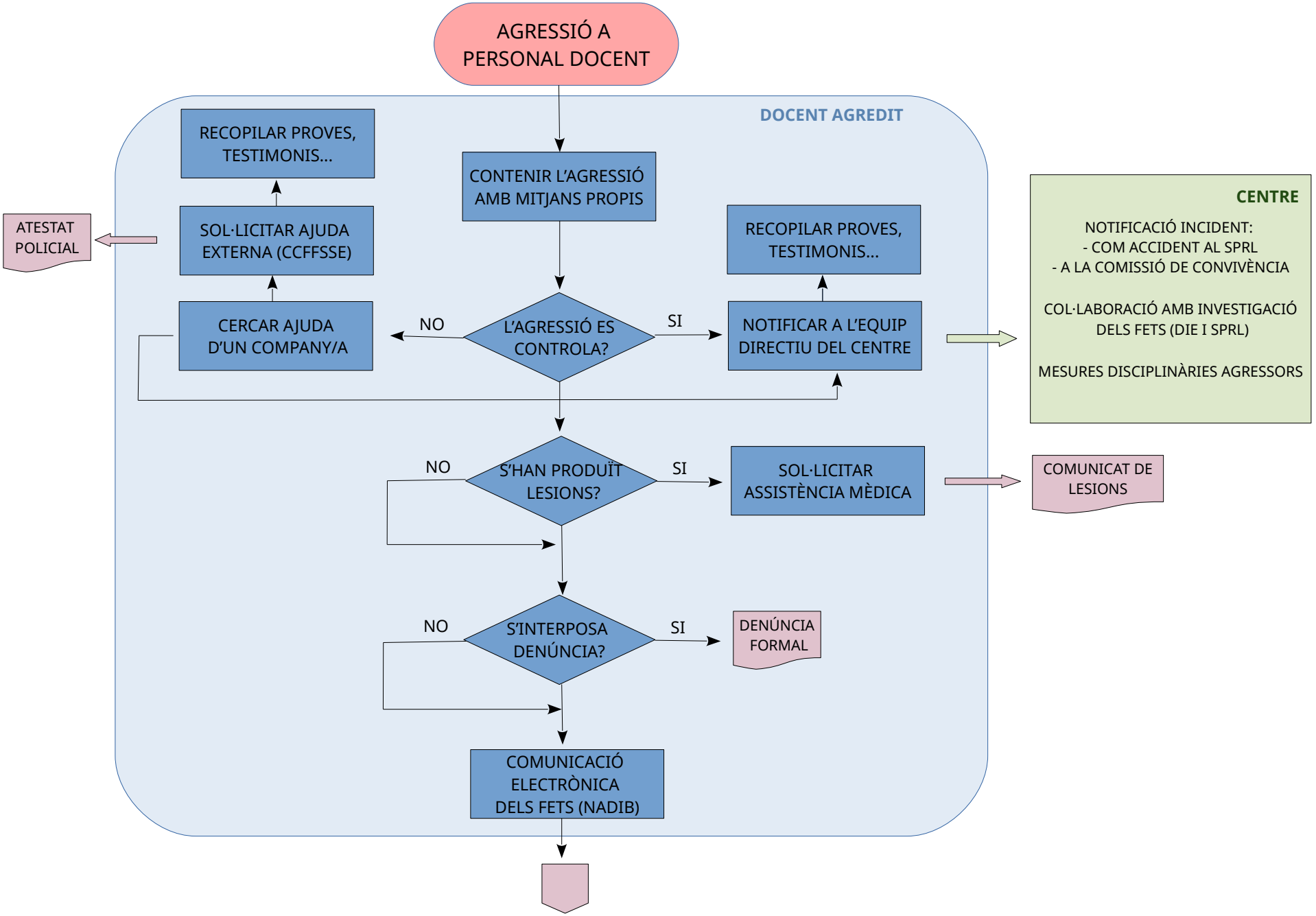
Annex 1. Notificació d'Agressions a Docents de les Illes Balears (NADIB)

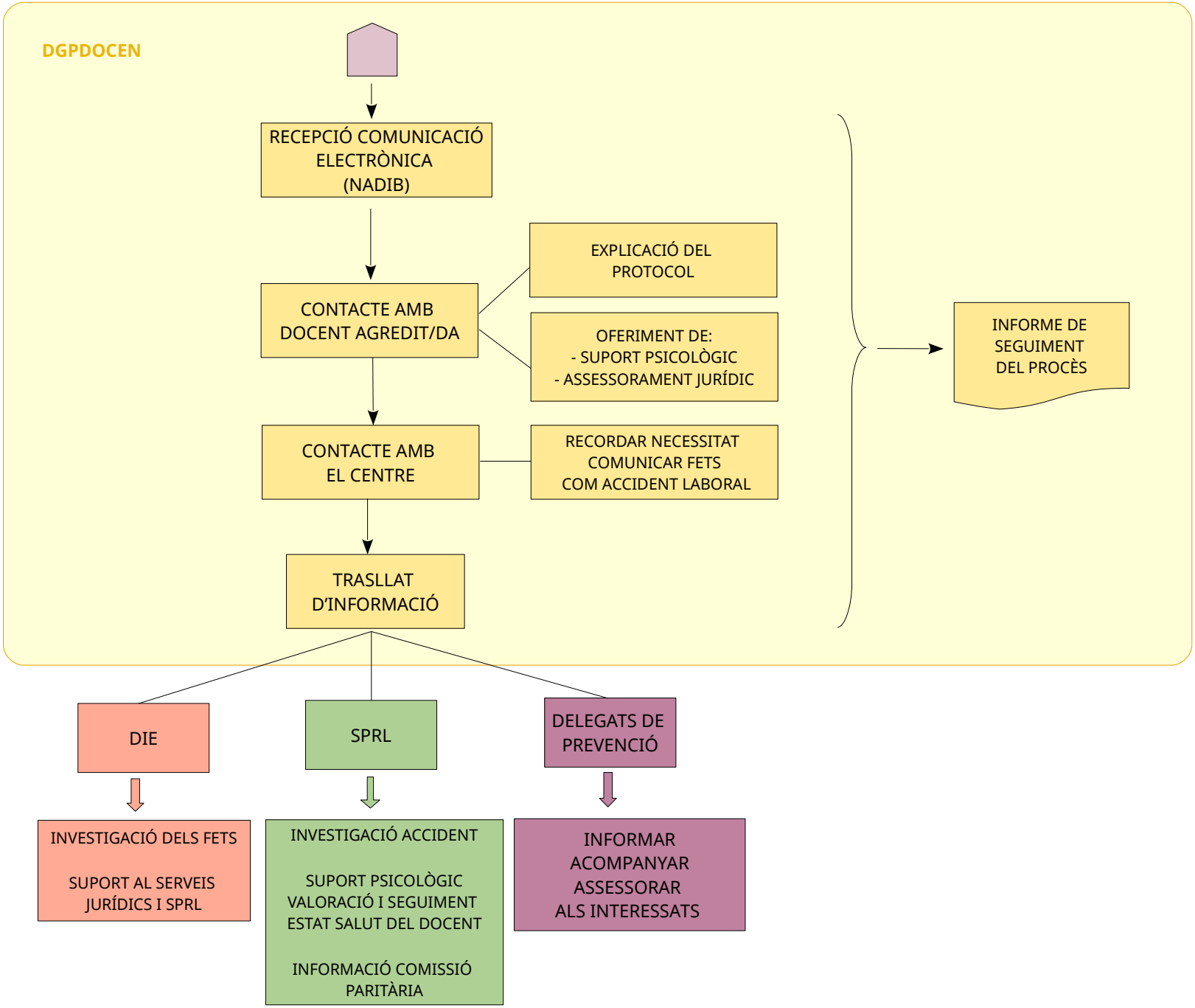
(PENDENT)

Carrer Gremi Sabaters, 68 2n B
07009 Palma (Pol. Son Castelló)
Tel. 971 17 60 37
prevencio@dgpdocen.caib.es

Annex 2. Diagrama de flux d’actuació adaptat al protocol

Carrer Gremi Sabaters, 68 2n B
07009 Palma (Pol. Son Castelló)
Tel. 971 17 60 37
prevencio@dgpdocen.caib.es

AGRESSIÓ A PERSONAL DOCENT
DOCENT AGREDIT
CONTENIR L'AGRESSIÓ AMB MITJANS PROPIS
L'AGRESSIÓ ES CONTROLA?
NO
SI
CERCAR AJUDA D'UN COMPANY/A
SOL·LICITAR AJUDA EXTERNA (CCFFSSE)
RECOPILAR PROVES, TESTIMONIS...
ATESTAT POLICIAL
NOTIFICAR A L'EQUIP DIRECTIU DEL CENTRE
RECOPILAR PROVES, TESTIMONIS...
CENTRE
NOTIFICACIÓ INCIDENT:
- COM ACCIDENT AL SPRL
- A LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA
COL·LABORACIÓ AMB INVESTIGACIÓ DELS FETS (DIE I SPRL)
MESURES DISCIPLINÀRIES AGRESSORS
S'HAN PRODUÏT LESIONS?
NO
SI
SOL·LICITAR ASSISTÈNCIA MÈDICA
COMUNICAT DE LESIONS
S'INTERPOSA DENÚNCIA?
NO
SI
DENÚNCIA FORMAL
COMUNICACIÓ ELECTRÒNICA DELS FETS (NADIB)

DGPDOCEN
RECEPCIÓ COMUNICACIÓ ELECTRÒNICA (NADIB)
CONTACTE AMB DOCENT AGREDIT/DA
EXPLICACIÓ DEL PROTOCOL
OFERIMENT DE:
- SUPORT PSICOLÒGIC
- ASSESSORAMENT JURÍDIC
CONTACTE AMB EL CENTRE
RECORDAR NECESSITAT COMUNICAR FETS COM ACCIDENT LABORAL
TRASLLAT D'INFORMACIÓ
INFORME DE SEGUIMENT DEL PROCÈS
DIE
SPRL
DELEGATS DE PREVENCIÓ
INVESTIGACIÓ DELS FETS
SUPORT AL SERVEIS JURÍDICS I SPRL
INVESTIGACIÓ ACCIDENT
SUPORT PSICOLÒGIC VALORACIÓ I SEGUIMENT ESTAT SALUT DEL DOCENT
INFORMACIÓ COMISSIÓ PARITÀRIA
INFORMAR
ACOMPANYAR
ASSESSORAR
ALS INTERESSATS